

Het is tien voor zes in de morgen van 24 september 1944 wanneer 96 Grumman F6F Hellcat Jagers en 22 Curtiss SB2C Helldiver bommenwerpers opstijgen van de USS Lexington, een Amerikaans vliegdekschip. Drie uur later bereiken de vliegtuigen Busuanga eiland in het Noorden van Palawan, in de Filippijnen. Hier, in de Baai van Coron ligt een groot deel van de Japanse bevoorradingsvloot voor anker. En vandaag zal een groot deel van deze schepen naar hun ankers toe gaan in plaats van andersom.

Tekst: Arine Maat | Fotografie: Udo van Dongen > udovandongen.com

De wrakken van Coron Bay, Filippijnen

Japans eigen Pearl Harbor

De enorme kraan van de Akitsushima waarmee vliegboten te water gelaten werden

Koraal in het wrak van Okikawa

Verwrongen staal op het dek van de Irako

Interieur van de Nanshin Maru bij Black Island

Het is zomer 1944 als de Amerikaanse strijdkrachten uitzicht krijgen op een overwinning op de Japanners. De Amerikanen hebben dit jaar al ruim vijftien Japanse schepen door middel van luchtaanvallen in de omgeving van Manilla naar de kelder gestuurd. De Japanse marine heeft moeite om een antwoord te vinden op deze aanvallen en besluit dat de resterende schepen moeten worden veiliggesteld door ze te verplaatsen. Binnen een paar dagen vertrekt de rest van de vloot zuidwaarts richting de Calamian archipel in het Noorden van Palawan. Hier, in het rustige water van de baai van Coron, waande de Japanse marine zich veilig tegen Amerikaanse luchtaanvallen.

Geen bedenktijd

Wat zij niet in de gaten hadden, was dat hun bewegingen waren opgemerkt door het Amerikaanse leger. En al snel smeedden de Amerikanen plannen om de resterende Japanse bevoorradingsvloot door middel van een verrassingsaanval te elimineren.

De Admiraal van het slagschip *the USS New Jersey*, William F. 'Bull' Halsey dacht de aanval uit en nadat de plannen duidelijk vormgegeven waren, werd de uitvoering overgelaten aan de *Task Force 38* van Admiraal Marc A. Mitcher aan boord van het vliegdekschip de *USS Lexington*. Mitcher was zeker van een succesvolle aanval, maar ondanks dat was het niet bepaald zonder risico's. De *Lexington* bevond zich ten tijde van de aanval op zo'n 550 km afstand van de baai van Coron en dat betekende dat de vliegtuigen net voldoende brandstof konden tanken om een snelle aanval te doen, waardoor er tijdens de aanval weinig bedenktijd en ruimte voor vergissingen zou zijn: de bommen moesten in één keer goed vallen.

Brandend drijvend

En dan op 24 september 1944 is het zover. Rond negen uur 's ochtends komen de Amerikaanse vliegtuigen aan bij hun Japanse doelen die daar voor anker liggen. De eerste schepen die werden aangevallen, waren de *Akitsushima* en de *Okikawa Maru*. De *Akitsushima* was de grootste bedreiging, want het was een zwaar gepantserd en

Een Grumman F6F Hellcat Jager, 96 van dit soort toestellen werden gebruikt bij de bewuste aanval

Interieur van de Olympia Maru

Bulldozer in het ruim van Kogyo Maru

Doorkijkje door het wrakje bij Lusong Island

Schooltje vis op het dek van de Irako

bewapend oorlogsschip dat vliegtuigen transporteerde en zodoende nog aardig weerstand kon bieden. Het was dus zaak haar zo goed mogelijk te raken en dat lukte: Door middel van precisiebombardementen sloeg er een bom in aan bakboordzijde, waarna er een explosie volgde, het schip slagzij maakte en zonk. De nabijgelegen *Okikawa Maru*, een olietanker, werd ook geraakt, maar zonk niet direct. Na de aanval dreef zij brandend en zwaar beschadigd, min of meer stuurloos naar het noorden en het duurde nog tot 9 oktober voor zij zonk nadat een Amerikaanse jager haar tijdens een tweede aanval de genadeslag toebracht.

Scheepskerkhof

Ondertussen ging een ander deel van het eskader aan de gang met vier andere schepen die naast Sangat Island (zie Duikmagazine 4/2010) voor anker lagen:

tien jagers vielen het vrachtschip de *Olympia Maru* aan. Drie daarvan raakten doel waarna een vierde het kon afmaken: negentien bemanningsleden verloren het leven. Het zwaar gepantserde en van luchtafweer voorziene koelschip *Irako* deed nog een tevergeefse poging de aanvallers te pareren, maar zonder resultaat en ook zij zonk. De *Kogyo Maru*, een vrachtschip met belangrijke vliegtuigonderdelen en bouwmaterialen hield ook niet lang stand en al zinkende nam ze maar liefst 39 bemanningsleden mee naar de zeebodem. Dan lag er ook nog een laatste groot vrachtschip gezonken in de baai bij Sangat island, waarvan lang verondersteld is dat het de *Morasan* ofwel de *Taiei Maru* was, maar tot op heden is er nooit duidelijkheid gekomen over de werkelijke identiteit van het wrak. Het laatste belangrijke grote, bekende

Hoe *luguber* het ook mag klinken: **wrakduikers houden van een *scheepskerkhof***

De *totale aanval* duurde slechts een kwartier, maar ze lieten een baai vol brandende en zinkende schepen achter

schip dat tijdens de bewuste aanval verloren ging, is de *Kyokuzan Maru*, een vrachtschip dat zich ten tijde van de aanval ten noordoosten van Busuanga Island bevond. De totale aanval duurde slechts een kwartier, maar de schade die de Japanners leden nadat de Amerikaanse bommenwerpers vertrokken, was enorm: zij lieten een baai vol brandende en zinkende schepen achter, dat met recht een scheepskerkhof mag worden genoemd. En hoe luguber het ook mag klinken: wrakduikers houden daarvan!

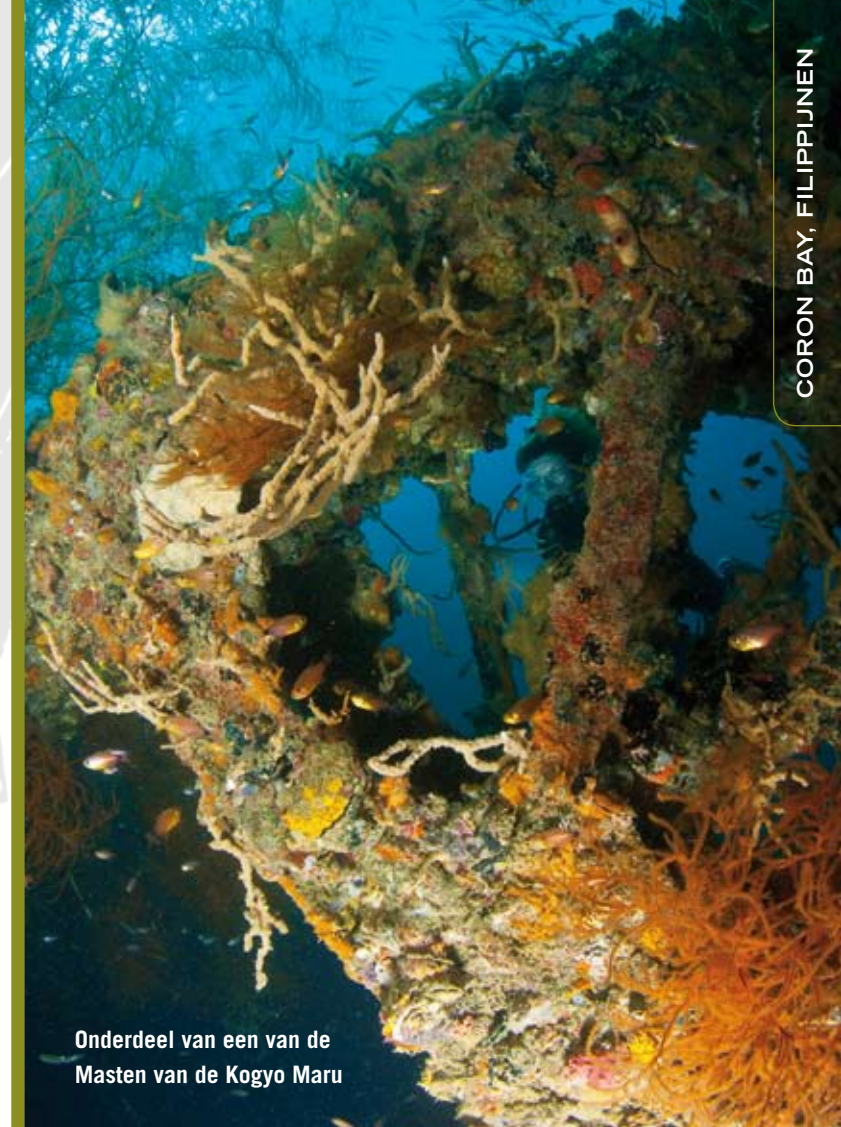
Behoorlijke geschiedenis

De vele baaien rond Coron Bay zijn heerlijk rustig en beschut en worden omringd door eilanden met idyllische stranden met palmbomen, maar dat is niet waarvoor we hier zijn. We willen wrakduiken!

We beginnen op het enige wrak van een werkelijk oorlogsschip dat in de baai van Coron ligt: de *Akitsushima*. Zij zonk als eerste tijdens de aanval, maar had al een behoorlijke geschiedenis: Ze was aanwezig in Truk Lagoon waar ze tweemaal werd gebombardeerd en overleefde. Daarna werd ze in februari 1944 tweemaal gebombardeerd en ook dit kon ze weerstaan. Ze werd voor derde maal gerepareerd voordat ze naar Coron werd gevaren. Naar verluidt was ze op het moment van de laatste aanval bezig met het te water laten van een vliegboot met haar gigantische kraan. Van de vliegboot is echter nooit meer een spoor teruggevonden.

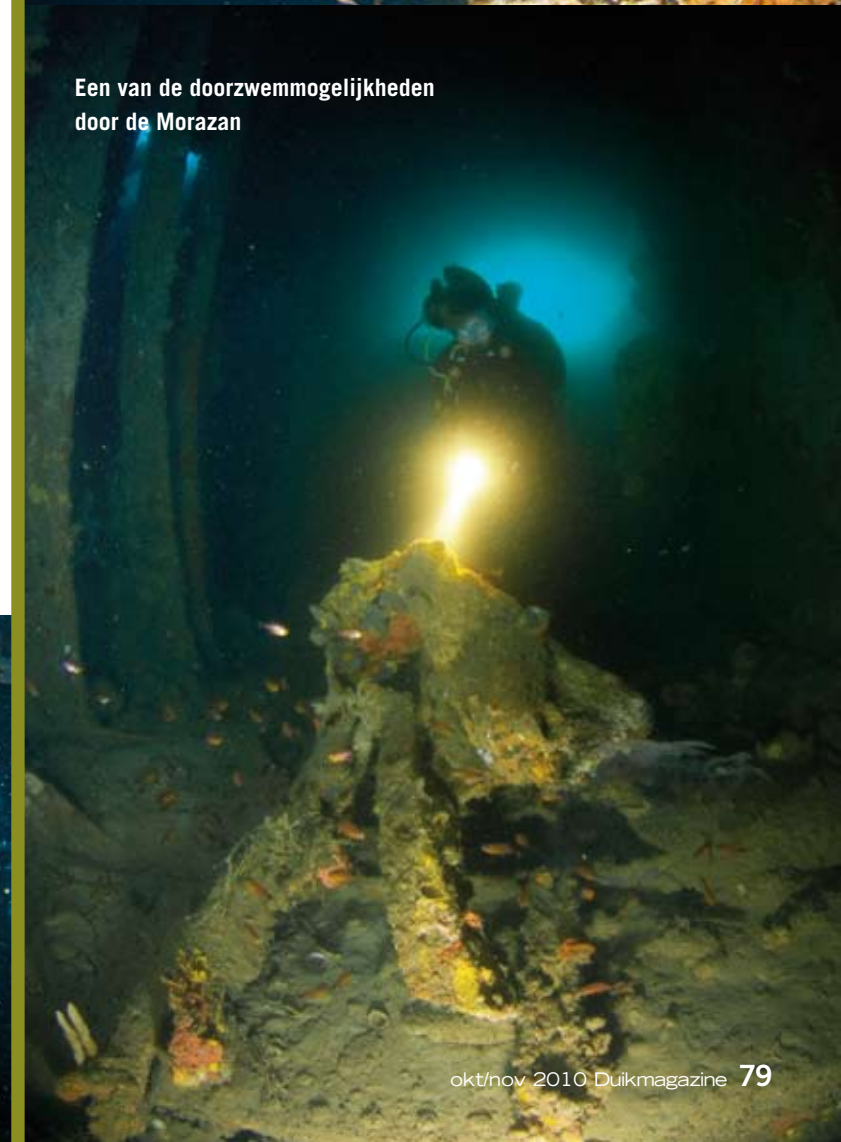
Overblijfselen

Als we langs de afdaallijn naar de *Akitsushima* gaan, moeten we flink werken tegen de stevige stroming. Hopelijk blijft dat niet zo, want deze duik begint pas op een meter of 24. Eenmaal bij het wrak aangekomen, bevinden we ons op zo'n 28 meter diepte in de luwte van het schip dat op zijn bakboordzijde ligt. Terwijl we wat op adem komen, kijken we om ons heen. Rechtsonder ons zien we de enorme kraan liggen waarmee vliegboten in en uit het water werden getakeld. Vlak daaronder bevindt zich één van de drieloopsluchtafweergeschutskanonnen, waarmee de bemanning nog weerstand heeft proberen te bieden tegen de Amerikaanse overmacht en ineens lijkt de realiteit door te dringen: hier zijn mensen gestorven die streden voor een zinloos ideaal. We zwemmen er langs, nemen wat foto's en besluiten het wrak te penetreren. De *Akitsushima* is een van de weinige wrakken waarvan de motor nog niet is verwijderd. Onderweg duiken we door de

Onderdeel van een van de Masten van de Kogyo Maru

Een van de doorzwemmogelijkheden door de Morazan

De rijkelijk begroeide boeg van de Morazan

De kajuit van de Nanchin Maru

Twee begroeide ribben van het Lusong Wreck

Een van de masten van de Irako

De Sangat Gunboat

Een van de kanonnen op de Akitsushima

gangen langs de doorgescheurde scheepsromp en door de patrijspoorten boven ons schijnt zonlicht naar binnen wat een prachtig effect geeft. Na enkele doorgangen komen we aan in de machineruimte waar we enorme tandwielen zien die waarschijnlijk bedoeld waren voor de aandrijving van de kraan. We zwemmen verder en in het midden komen we er aan de onderkant weer uit. Hier staat een stevige stroming en we besluiten er niet tegenin te zwemmen maar aan de luwe zijde, langs allerlei met koraal begroeide overhangende afgescheurde stukken staal, het wrak te verlaten richting het touw, waarlangs we weer gaan opstijgen.

Fascinerende ruimte

De *Irako* draagt de titel van mooiste wrak van Coron. Dit bevoorradingschip met koelvoorzieningen was kennelijk van grote waarde voor de Japanners, want ze was zwaar bepantserd en van extra luchtafweergeschut voorzien. Tevergeefs. Ze zonk tijdens diezelfde bewuste aanval op 24 september. Nu staat ze recht op de bodem op een diepte van ruim 42 meter. Na 65 jaar is ze nog steeds behoorlijk intact; zelfs de masten staan er nog op en aan een daarvan is het touw bevestigd waarlangs we afdalen. Op het dek zien we meerdere openingen

Praktische INFORMATIE

Reis: Diverse luchtvaartmaatschappijen vliegen vanuit Schiphol, Brussel of Düsseldorf naar Manilla. Neem van daaruit een binnenlandse vlucht naar Busuanga vanwaar je met de auto naar de haven van Coron reist. Hier word je opgepikt door een speedboot die je in 30-40 minuten naar Sangat Island brengt. Alternatief voor de binnenlandse vlucht is de ferry van Manilla naar Busuanga.

Visum: Bij aankomst in Manilla krijg je kosteloos een stempel in je paspoort waarmee je 21 dagen vooruit kunt.

Vaccinaties: DTP, buiktyfus en Hepatitis A worden aanbevolen. Als je uit een gele koorts-gebied komt, is gele koorts-vaccinatie verplicht. Malaria komt voor op de Filippijnen.

Verblijf: Sinds 1994 bevindt het Sangat Island Dive Resort zich op het gelijknamige eiland dat is aangekocht door de Britse archeologische beroepsduiker Andy Pownall. In een paar jaar tijd heeft hij op zijn eiland een klein en eenvoudig resort opgebouwd, dat inmiddels veertien unieke lokaal vormgegeven bungalows omvat. Het resort is zoveel mogelijk gebouwd in een lokale ecologische stijl, waardoor de impact op het milieu tot een minimum beperkt is gebleven. In een dergelijk eco-resort is geen grote luxe, desondanks zijn de huisjes absoluut niet oncomfortabel.

Taal: Filipino en ruim tachtig dialecten, maar met Engels kun je overal terecht.

Klimaat: Het regenseizoen loopt van juli tot september, de rest van het jaar is het doorgaans warm en droog.

Eten en drinken: Oosters.

Valuta: Filipijnse Pesos (PHP). Voor € 1,- krijg je ongeveer 55 PHP. Grotere bedragen kun je ook in euro's of Amerikaanse dollars betalen. Pinnen kan alleen in Manilla, maar een creditcard is overal geaccepteerd.

Elektriciteit: De netspanning is 220 Volt en er is een verloopstekker nodig. In de bungalows is overdag geen electriciteit, maar bij het restaurant kun je batterijen en dergelijke opladen met zonnestroom.

Internet: In het restaurant en in de bar is gratis WiFi beschikbaar.

Tijdsverschil: Het tijdsverschil met Nederland is, afhankelijk van de winter- of zomertijd, 6 of 7 uur later.

Duiken: Op het resort is een prima uitgerust duikstation aanwezig waar je zowel lucht als Nitrox 32 kunt krijgen. Als je wilt wrakduiken, is een Nitroxbrevet aan te raden, want de mooiste wrakken liggen op dieptes tussen de 16-39m.

Boven water: Andere watersporten zoals jetskiën, windsurfen, kayaken of snorkelen, eilandhoppen, wandelen in de onaangetaste jungle, hot springs: baden in geothermische bronnen.

Info: www.sangat.com.ph

Het strand van het Sangat Island Dive Resort

De binnenkant van de Kogy Maru

die wellicht door Amerikaanse bommen zijn gemaakt. We gaan via een van de gaten naar binnen; het schijnt dat ook hier de machinekamer nog behoorlijk intact is. Op 38 meter diepte komen we aan in een fascinerende ruimte met tal van trapjes, touwen, afsluiters en andere onbekende onderdelen, die door de combinatie van diepte, donkerte en krapte als een behoorlijk sinister geheel op ons inwerkt. We nemen wat foto's en verlaten via een ander gat het wrak om onze duik op het dek, via grote platen verwrongen staal te vervolgen. Opvallend is de enorme hoeveelheid zwart koraal op het schip. We zwemmen richting de voorsteven van het schip. Daar staan de restanten van de geschutskoepels. Een enorme school horsmakrelen cirkelt eromheen. Ondanks dat we met Nitrox 32 duiken, begint de nultijd aardig dichtbij te komen en we besluiten op te stijgen.

Conclusie

De vele grote scheepswrakken in Coron Bay zijn stuk voor stuk prachtig begroeid. Daarnaast kun je ook duiken op een aantal kleinere onbekende scheepswrakken die ondiep liggen en minstens zo fotogeniek zijn. Een aantal van deze scheepjes zonk ook diezelfde morgen, anderen zijn er naderhand bijgekomen. Coron Bay is een waar paradijs voor wrakduikers: het is een van de weinige tropische bestemmingen waar je dichtbij elkaar zoveel grote historische wrakken kunt beduiken. □